

Collegevoorstel

gemeente Langedijk

Datum : 1 juni 2021
 Agendanummer : 5
 Adviseur : A.M. Beentjes en H. Ebels
 Afdeling / team : **Beleid Ruimte**
 Vertrouwelijk : **Nee**
 Onderwerp : Toekomstvisie Museum BroekerVeiling

Gevraagde beslissing(en)

De raad voor te stellen:

1. De toekomstvisie 'Museum BroekerVeiling – ErVAAR een traditie van innovatie in groente en tuinbouw' aan te merken als vertrekpunt voor nadere uitwerking en daarbij:
 - a. Te onderzoeken onder welke condities de onderdelen uit de visie uitvoerbaar zijn.
 - b. Te onderzoeken welke organisatievorm passend is.
 - c. Te onderzoeken hoe invulling kan worden gegeven aan een startkapitaal voor de transitie.
 - d. Tot een onderbouwd perspectief te komen voor een mogelijke gemeentelijke bijdrage passend binnen de financiële kaders van Dijk en Waard.
2. Daarvoor €50.000 beschikbaar te stellen.
3. Dit bedrag te dekken uit:
 - a. €20.000 uit budget Langedijk Ontwikkelt Met Water.
 - b. De overige €30.000 ten laste van de algemene reserve.
4. Een externe adviseur de opdracht te geven om het onderdeel 'verkenning uitvoering' uit te werken.
5. € 35.000 beschikbaar te stellen uit algemene reserve ten behoeve van de uitgevoerde QuickScan financiële analyse MBV.

Daarnaast besluit het college:

6. Het college en de gemeenteraad van Heerhugowaard te informeren middels de raadsinformatie met het onderwerp 'Toekomstvisie Museum BroekerVeiling' (bijlage C).

Preventief toezicht

- Ja
 Nee

Afdoening

Paraaf manager					
Paraaf medeadviseur	BMO	VVH	OW	B&P	PUZA

	Conform voorstel	Conform aantekening gemeentesecretaris	Bespreken
Burgemeester			
Wethouder			
Wethouder			
Wethouder			
Gemeentesecretaris			
Aantekening secretaris:			

Collegebesluit:

01.06.21

Ad 1+2: conform: landsvoorsdel en -besluit
Ad 3: r.l.v. de Algemene Reserve. wil aanpassen
Ad 4: conform, mer dien verstaande dat voor-
uitlopend op de verkenning er een
bestuursopdracht wordt opgesteld en
Tea besluitvorming wordt voorge-
legd.

Burgemeester en wethouders van Langedijk,

E. (Erik) Annaert
gemeentesecretaris/directeur

L.A.M. (Leontien) Kompier
burgemeester

Ad 5: conform.

Inleiding

Al enige tijd wordt gesproken over een vernieuwingsslag van Museum BroekerVeiling. In het collegeprogramma 2018-2022 heeft een nader op te stellen toekomstvisie een prominente plek gekregen. Hierin is opgenomen dat Museum BroekerVeiling een icoon van de gemeente Langedijk is en verder ontwikkeld wordt naar een aantrekkelijk toeristisch hoogtepunt, met name voor toekomstige generaties en nieuwe doelgroepen. In het najaar van 2019 is door het college in overleg met de Raad van Toezicht van het museum uitgesproken om een toekomstvisie op te gaan stellen voor het Museum, waarin de relatie met haar omgeving wordt verstevigd en daardoor haar inhoudelijke en financiële basis vergroot. De gemeenteraad heeft in 2019 besloten om de toekomstvisie op te laten stellen en daar € 50.000,- voor uit te trekken.

In augustus 2020 is het traject voor de toekomstvisie Museum BroekerVeiling gestart. Na een selectieprocedure is de combinatie Studio Louter, MUST Stedenbouw, de Wolff Groep en Bureau Rekenruimte gekozen. Zij hebben samen vanuit hun aanvullende expertises de toekomstvisie opgesteld. Daarbij is nauw samengewerkt met het museum, de gemeente en andere stakeholders. Het project toekomst Museum BroekerVeiling maakt onderdeel uit van Langedijk ontwikkelt met water (LOMW) en heeft een belangrijke relatie met het project 'Behoudt en versterking Oosterdel'. De projecten Oosterdel en toekomstvisie Museum BroekerVeiling maken beide ook onderdeel uit van het overkoepelende project Grenzeloos Dijk en Waard (GDW). In maart 2021 heeft Studio Louter de conceptvisie aan het college opgeleverd (zie bijlage A). Dit concept bestaat uit de uitwerking van een toekomstbestendig scenario en een 'verkenning uitvoering'.

Toekomstvisie en verkenning uitvoering

Het document bestaat uit twee onderdelen: de inhoudelijke toekomstvisie en een verkenning voor de uitvoering. In het onderdeel visie is de 'vaarroute' voor een toekomstbestendig museum beschreven. Daarvoor is een gebalanceerde afweging gemaakt tussen drie scenario's. Het scenario 'Regionaal Museum' blijkt het beste te scoren (zie ook pagina 15 en 16 van de visie). Dat scenario heeft drie belangrijke hoofddambities:

- **Een toegankelijk museum voor lokale inwoners in het hart van de gemeenschap.** Dat wordt bereikt door nieuwe verbindingen met de omgeving, mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, tijdelijke tentoonstellingen voor en door gemeenschap en meer ruimte voor educatie. En dat alles met de drijvende kracht van de vele vrijwilligers.
- **Ervaring met regionale aantrekkingskracht:** 'ErVAAR de traditie van innovatie in groente en tuinbouw'. Door een vaartocht ontdekken zij op verrassende wijze hoe groentes worden verbouwd en hoe Nederland al eeuwenlang innovatief is op tuinbouwgebied en dat deze regio daar een sprekend voorbeeld van is. Het bezoek aan het museum en Oosterdel wordt nog meer dan nu één ervaring, waar op een verrassende en innovatieve wijze het verhaal verteld wordt.
- **Er worden verschillende verbindingen gelegd.** Niet alleen het museum wordt beter verbonden met de omgeving, ook het Oosterdel speelt een belangrijke rol in de verbinding van Heerhugowaard en Langedijk. Deze Groene long is niet alleen een interessant cultuur- en natuurgebied, het is ook een gebied met een verhaal dat de nieuwe gemeente Dijk en Waard gemeente identiteit geeft.

In het onderdeel 'verkenning uitvoering' is een mogelijke operationalisering van de visie beschreven. Hierin is het krachtenveld uitgelicht, is een potentieel businessmodel opgenomen en is een globale financiële verkenning gedaan. Voorgaande onderdelen zijn verwerkt in een mogelijke strategie & planning.

Quick Scan coronasteun

De visie richt zich op de middellange en lange termijn. Door de gemiste inkomsten wegens de coronapandemie heeft het museum ook op korte termijn te maken met grote (financiële) uitdagingen. Museum BroekerVeiling heeft het college gevraagd om het museum ook op korte termijn te ondersteunen, om te voorkomen dat het haar deuren moet sluiten. Op 4 mei 2021 heeft het college een besluit genomen om een extern advies op te laten stellen, vanwege die acute hulpvraag uit het steunfonds. Daarnaast biedt het advies ook aanknopingspunten om de raad gedegen te adviseren bij het aanbieden van deze toekomstvisie (zie ook de raadsinformatiememo 'Raadsmemo Coronasteun en toekomstvisie MBV' van 4 mei 2021).

Beoogd effect

Een lokaal verankerend toekomstbestendig museum met regionale aantrekkingskracht waar het verhaal verteld wordt over de lange traditie van innovatie door de tuinders in het Rijk der Duizend Eilanden. Een museum waar de focus in de bedrijfsvoering ligt op het vertellen van het museale verhaal, op een manier die voldoende bezoekers trekt om een professionele organisatie draaiende te houden. Een open, modern museum waar de verhalen van toen vandaag tot leven komen.

Argumenten

1.1 Het museum BroekerVeiling draagt bij aan de identiteit en sociale cohesie van Dijk en Waard

De BroekerVeiling wordt nog meer een ontmoetingsplek, waar de bewoners van de nieuwe gemeente hun gemeenschappelijke verleden met elkaar delen en zo de sociale cohesie in Dijk en Waard versterken. Het is een belangrijk element van de identiteit: van lokale en regionale bewoners, van agrarische bedrijven uit de directe omgeving, en van de honderden vrijwilligers die zich inzetten voor het gebouw. Met de aanstaande fusie tussen de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard, wordt het gebouw en de omgeving een essentieel onderdeel van het DNA van de nieuwe gemeente.

1.2 Het concept erVAARing heeft een breed draagvlak

Naast de gemeente en het museum zijn ondernemers, Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Ontwikkelingsbedrijf NHN, Veldzorg, Greenport, Loods Herbesteding Provincie Noord-Holland, Stichting Toeristische Promotie Langedijk en inwoners betrokken (zie ook kopje participatie).

1.3 De toekomstvisie past binnen de beleidskaders vanuit cultuur en erfgoed.

Het veilinggebouw is een Rijksmonument. In het monumentenbeleid is behoud van objecten, die kenmerkend zijn voor de dorpen op grond van de ontstaansgeschiedenis en de cultuurhistorie, vastgelegd. Ook het onder de aandacht brengen van cultuurhistorische erfgoed bij diverse doelgroepen is een aandachtspunt in het beleid (Uitvoeringsnota monumentenbeleid gemeente Langedijk 2011). Het doel van het cultuurhistorisch beleid is primair gericht op het leggen van een relatie tussen het huidige Langedijk en de getuigenissen van haar geschiedenis (Beleidsnota Cultuurhistorie Beleidsnota 2011 (inclusief aanvulling 2016)).

1.4 De geadviseerde structurele financiële ondersteuning is gangbaar

Uit het benchmarkonderzoek dat is opgenomen in de visie (zie pagina 10) blijkt dat de structurele gemeentelijke bijdrage lager is dan wat gangbaar is voor dit type museum met circa 100.000 bezoekers (waarvan 75.000 betalend). Het vervolgonderzoek zal moeten uitwijzen of een dergelijke financiële koers voor Dijk en Waard een aanvaardbaar perspectief oplevert.

Ter vergelijking: de gemeentelijke bijdrage aan Museum Kranenburgh, dat circa 60.000 à 70.000 bezoekers per jaar trekt, is recent (april 2021) verhoogd tot €630.000 per jaar. Daarnaast heeft de gemeente Bergen €1,6 miljoen uitgetrokken voor een eenmalig investeringskrediet, een eenmalige subsidie van € 447.000 verstrekt en schulden à €350.000 kwijtgescholden.

1.5. Met de nadere uitwerking van het onderdeel 'verkenning uitvoering' kan effectief aan de toekomst van het museum worden gebouwd passend binnen de (financiële) mogelijkheden van de gemeente Dijk en Waard

Uit de Quick Scan coronasteun (uitgevoerd door EY) blijkt dat de financiële onderbouwing van de toekomstvisie in de huidige vorm nog niet voldoende basis biedt om als gemeente financiële keuzes te maken. Met het uitwerken van het onderdeel 'verkenning uitvoering' ontstaat er meer grip op de onderdelen van het concept en de prioritering daarvan. Het betreft een verkenning onder welke condities de onderdelen uit de visie uitvoerbaar zijn, hoe dat financieel te dekken, welke organisatievorm daarbij hoort en welke additionele bijdrage van derden eventueel nodig is.

2.1 Dit bedrag wordt gebruikt om het onderdeel 'verkenning uitvoering' uit te werken

Dit budget biedt voldoende ruimte heeft om het onderdeel 'verkenning uitvoering' nader uit te werken. Daarbij is uitgegaan van een reservering van €40.000 voor de inzet van de kwartiermaker. De overige €10.000 kan gebruikt worden voor algemene en/of onvoorziene kosten.

3.1 Het budget voor de toekomstvisie Museum BroekerVeiling is volledig gebruikt

Er is zorgvuldig gezocht naar ruimte binnen verschillende bestaande budgetten. De kosten kunnen deels gedekt worden uit het programmabudget van Langedijk Ontwikkelt Met Water. Het budget is echter niet toereikend om alle kosten te dekken.

4.1 Een externe adviseur heeft ervaring met dit soort trajecten

Voor het uitwerken van het onderdeel 'verkenning uitvoering' is een specifieke combinatie van competenties nodig, zoals ervaring in de museumwereld, financiële kennis en kennis van de werking van een gemeente. De adviseur ondersteunt de gemeente én het museum. Door te kiezen voor een externe kan diegene zich onafhankelijk en volledig richten op de opdracht. Het is belangrijk dat er niet alleen een product opgeleverd wordt, maar ook dat deze persoon 'de olie in de motor' is. Hij of zij brengt partijen, personen en potentiële partners samen, inspireert deze en creëert samen met hen een gedragen strategie. Zie bijlage B voor meer informatie over de invulling van de rol van de adviseur.

5.1 Het betrof een urgente situatie die voorgefinancierd is

Het extern advies moest in mei opgesteld worden, vanwege de acute hulpvraag uit het steunfonds en omdat het college de raad gedegen kan adviseren bij het aanbieden van de toekomstvisie in juni. Het onderzoek is derhalve voorgefinancierd en de raad wordt nu, achteraf, verzocht hiervoor budget vrij te maken.

6.1 Het project maakt onderdeel uit van de gebiedsvisie Grenzeloos Dijk en Waard

De projectwethouders zijn eerder geïnformeerd over de toekomstvisie. Het museum BroekerVeiling is één van de belangrijke dragers voor de identiteit van de nieuwe gemeente Dijk en Waard. Daarnaast heeft de samenwerking tussen museum en gemeente ook invloed op (de begroting van) de nieuwe gemeente Dijk en Waard.

Kanttekeningen'

1.1 Besluitvorming over toekomst heeft alleen zin als we ook op korte termijn steunen

Het museum bevindt zich in zwaar weer. Het museum is in 2020 en 2021 op korte termijn financieel gesteund uit het coronasteunfonds. Daarmee is besluitvorming voor de lange termijn relevant gebleven.

2.1 Onderdelen in de 'verkenning uitvoering' zijn een trendbreuk ten opzichte van voorgaande jaren

In 'verkenning uitvoering' wordt een nieuwe (financiële) rolverdeling tussen het museum en de gemeente geschetst, waarbij de gemeente structureel meer gaat bijdragen aan de exploitatie van het museum. Dit is een trendbreuk ten opzichte van voorgaande jaren. Ook het verwerven van (maatschappelijk) vastgoed past niet in de trend van afstoten. Uitgangspunt voor het accommodatiebeleid van Langedijk (2018) is dat het bezit van accommodaties geen doel op zich is maar dient ertoe om maatschappelijke doelen en ontwikkelingen mogelijk te maken of te versterken. Voorstel is daarom om beide onderdelen nader te onderzoeken. Doel is een onderbouwd perspectief als het gaat over de mogelijke gemeentelijke bijdragen die passen binnen de financiële kaders van Dijk en Waard.

2.2 Het museum kan niet op korte termijn aan de slag met de uitvoering van de visie

Voor het nader uitwerken van het 'verkenning uitvoering' is meer tijd nodig. Deze route is kortgesloten met de directeur en de Raad van Toezicht van het museum.

Communicatie

Eind maart heeft Studio Louter het visiedocument overhandigt aan wethouder Nils Langedijk en museumdirecteur Ron Karels. Hier is via een persbericht en actieve persbenadering aandacht aan gegeven door verschillende lokale en regionale media.

Kernboodschap

Gemeente Langedijk werkt samen met Museum BroekerVeiling aan een visie voor de toekomstbestendigheid van het museum. Het veilinggebouw, de lighallen en de omgeving zijn van cultuur-historische waarde en zijn nauw verbonden met de identiteit van de dorpen. Het ontbreekt het museum aan structurele financiële inkomsten. Om het museum voor de toekomst te behouden is een langetermijnvisie nodig, naast de financiële steun op korte termijn. Bovendien vormt het museum

samen met het cultuurlandschap Oosterdelgebied en omgeving het hart van de nieuwe fusiegemeente.

Juridisch

Het juridische aspect zal worden meegenomen in de nadere uitwerking. Dan wordt er gekeken naar zaken zoals de organisatiestructuur.

Financiën

Voor de nadere uitwerking van het onderdeel 'verkenning uitvoering' wordt voorgesteld een externe adviseur aan te stellen. De kosten daarvoor zijn geraamd op €50.000. Deze kosten kunnen voor een deel gedekt worden uit de programmagelden van Langedijk Ontwikkelt Met Water (€20.000). De raad wordt voorgesteld om de overige €30.000 ten laste van algemene reserve te brengen.

Op 4 mei 2021 heeft het college een besluit genomen om een extern advies op te laten stellen, vanwege de acute hulpvraag uit het steunfonds en omdat het college de raad gedegen wenst te adviseren bij het aanbieden van deze toekomstvisie. Het onderzoek werd derhalve voorgefinancierd en de raad wordt nu verzocht hier achteraf budget voor vrij te maken. Het gaat om een bedrag van €35.000, waarvan voorgesteld wordt om dat ten laste van de algemene reserve te brengen.

Uitvoering/vervolgstappen

Na een positief besluit over het uitwerken van het onderdeel 'verkenning uitvoering' door het aanstellen van een externe adviseur, wordt dat traject in gang gezet.

Monitoring/evaluatie

Het eerstvolgende moment dat de raden van Langedijk en Heerhugowaard worden betrokken is in ieder geval bij het conceptdocument dat volgt uit de nadere uitwerking 'verkenning uitvoering'.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

- 02 Raadsvoorstel Toekomstvisie Museum BroekerVeiling
- A Toekomstvisie Museum BroekerVeiling – ErVAAR een traditie van innovatie in groente en tuinbouw
- B Nadere duiding rol externe adviseur
- C College- en raadsinformatiebrief Heerhugowaard Toekomstvisie Museum BroekerVeiling

Bijlagen ter informatie